

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 025314 21 Кж 8
Бања Лука, 18.01.2022. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића и Весне Антонић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Наташе Божић, у кривичном предмету против оптужених О.К., Н.К. и М.А., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1, а оптуженог Н.К. и због кривичног дјела омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, бранилаца оптужених и оптуженог О.К., изјављеним на пресуду Окружног суда у Бањој Луци, број 11 0 К 025314 20 К од 22.07.2021. године, у сједници вијећа одржаној дана 18.01.2022. године у присуству републичког јавног тужиоца Бранка Митровића, оптужених и њихових бранилаца З.Ј., М.М.Б. и Н.П., адвоката из Б.Л. донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, а дјелимично уважавају жалбе бранилаца оптужених О.К., Н.К. и М.А. и оптуженог О.К., и преиначава у одлуци о казни пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 025314 20 К од 22.07.2021. године тако што се оптужени О.К., Н.К. и М.А., за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1, а оптужени Н.К. и за кривично дјело омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 Кривичног законика Републике Српске, за које су оглашени кривим том пресудом, на основу истог закона и примјеном члана 42, 46, 52 и 56 о с у њ у ј у: оптужени О.К. на казну затвора у трајању од 2 (двије) године, а оптужени М.А. на казну затвора у трајању од 2 (двије) године и 6 (шест) мјесеци, док се оптуженом Н.К. за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1 Кривичног законика Републике Српске у т в р њ у ј е казна затвора у трајању од 2 (двије) године, а за кривично дјело омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 Кривичног законика Републике Српске у т в р њ у ј е казна затвора у трајању од 1 (једне) године и о с у њ у ј е на јединствену казну затвора у трајању од 2 (двије) године и 6 (шест) мјесеци.

На основу члана 59 Кривичног законика Републике Српске у изречену казну затвора оптуженом О.К. урачунава се вријеме проведено у притвору од 15.09.2020. године, па надаље, оптуженом Н.К. вријеме проведено у притвору од 15.09.2020. године до 15.10.2020. године, а оптуженом М.А. вријеме проведено у притвору од 15.09.2020. године, па надаље.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмијењена.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 025314 20 К од 22.07.2021. године оглашени су кривим оптужени О.К., Н.К. и М.А., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1, а оптужени Н.К. и због кривичног дјела омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за које су оптужени О.К. и М.А. осуђени на казне затвора у трајању од по 4 (четири) године, а оптуженом Н.К. је за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1 КЗ РС утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци, за кривично дјело омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 КЗ РС утврђена је казна затвора у трајању од 1 (једне) године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 (четири) године, у које им је урачунато вријеме проведено у притвору и то: оптуженом О.К. од 15.09.2020. године, па надаље, оптуженом Н.К. од 15.09.2020. године до 15.10.2020. године, а оптуженом М.А. од 15.09.2020. године, па надаље, изречене мјере безбједности одузимања предмета и материја и обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка.

Против ове пресуде благовремено су изјавили жалбе окружни јавни тужилац у Бањој Луци, оптужени О.К. и браниоци свих оптужених.

Окружни јавни тужилац пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се жалба уважи, пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење или да се преиначи, оптужени огласе кривим за теже кривично дјело из оптужнице, са изрицањем казни затвора у дужем трајању, да се од оптуженог Н.К. одузме путнички аутомобил или да се оптуженим за кривично дјело за које су оглашени кривим изрекне казна затвора у дужем трајању.

Оптужени О.К. у својој жалби не наводи основе побијања али се из њеног садржаја закључује да пресуду побија због одлуке о казни и предлаже да му се изрекне казна затвора у краћем трајању.

Бранилац оптуженог О.К., адвокат З.Ј. из Б.Л., пресуду побија због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекне казна затвора у краћем трајању.

Бранилац оптуженог Н.К., адвокат М.М.Б. из Б.Л., пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о кривичним санкцијама, са приједлогом да се жалба уважи, пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог М.А., адвокат Н.П. из Б.Л., пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно или непотпуно

утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, са приједлогом да се жалба уважи и предмет врати истом суду на поновно суђење.

У одговору на жалбу тужиоца браниоци оптужених О.К. и Н.К. предложили су да се та жалба одбије као неоснована.

На сједници другостепеног вијећа, републички јавни тужилац је одустао од дијела жалбе који се односи на одлуку о мјери безбједности, остајући у преосталом дијелу код жалбе, оптужени О.К. и браниоци, изложили су жалбе и одговоре на жалбу, а оптужени су подржали жалбе и одговоре својих бранилаца.

Пошто је испитао побијану пресуду у вези са жалбеним приговорима, а цијенећи и наводе одговора на жалбу, овај суд је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Пажљивом анализом побијане пресуде у правцу жалбених приговора нису нађене повреде процесног закона на које указују жалбе бранилаца.

Основано жалба браниоца оптуженог Н.К. приговара да је у уводу побијане пресуде требала бити наведена правна оцјена дјела из оптужнице, а не она коју је суд утврдио у пресуди. Међутим, ово није утицало на разумљивост изреке пресуде и њен однос са образложењем, јер је суд у образложењу пресуде јасно одредио које се кривично дјело оптуженом ставља на терет оптужницом, тако да у том погледу разлози пресуде потпуно објашњавају оно што је за жалбу спорно. Зато није ни починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка к) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), као што жалба погрешно тврди. Ова жалба неосновано приговара оцјени доказа којима је утврђено да је оптужени предузео радње које чине елементе биће кривичних дјела за која је оглашен кривим. Суд је цијенио исказ свједока Т.К., одбрану оптуженог и материјалне доказе, посебно о пронађеној опојној материји, све појединачно, а затим их је довео у међусобну везу и у склопу цјелокупне процесне грађе извео закључке о одлучним чињеницама које се тичу учињених кривичних дјела. Значи да је оцјена доказа вршена у складу са одредбом члана 295 став 2 ЗКП РС, па тиме није ни почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311 став 2 у вези са чланом 295 став 2 ЗКП РС. Битна повреда из овог члана закона није почињена ни начином позивања и саслушања свједока овлашћених службених лица на околности како су поступали у истрази приликом саслушања свједока. Према одредби члана 276 став 1 ЗКП РС странке и бранилац имају право да позивају свједоке, с тим што им писмене позиве за главни претрес упућује једино суд на који су се свједоци дужни одазвати под пријетњом процесних санкција. Околност да је, како жалилац тврди, свједоке усмено позвао тужилац, а они се добровољно одазвали том позиву, није сметња да суд дозволи њихово саслушање ако сматра да је то потребно, а да примјеном одредбе става 2 истог члана одступи и од редослиједа извођења доказа. Свједок Т.К. није била доступна суду, што је суд јасно образложио у својој пресуди, тако да су били испуњени услови да се њен исказ прочита на основу члана 288 став 2 ЗКП РС, а разлози које суд даје су прихватљиви и за овај суд па се жалилац на њих упућује. Ово није једини доказ јер суд њен исказ повезује и са исказом оптуженог, што све заједно са горе изнесеним чини без основа приговоре о

повреди права на одбрану као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка г) ЗКП РС.

Основано жалба браниоца оптуженог М.А. приговара да је суд неправилно примијенио одредбу члана 207 став 8 КЗ РС приликом изрицања мјере безбједности одузимања предмета јер се не ради о предметима који су у њему наведени. Међутим, суд се овом приликом позвао прво на одредбу члана 82 КЗ РС, која прописује одузимање предмета употријебљених за извршење кривичног дјела, па се зато не ради о повреди кривичног закона из члана 312 тачка д) ЗКП РС у вези са чланом 207 став 8 КЗ РС, а поготово не о повреди права на одбрану из члана 311 став 1 тачка г) ЗКП РС, као што то жалба сматра. Супротно наводима ове жалбе суд је извршио озбиљну анализу доказа на којима заснива утврђено чињенично стање, па је тако цијенио исказе свједока Н.М. и Д.К. али и разјаснио вријеме боравка оптуженог на издржавању казне у односу на вријеме извршења кривичног дјела. О свему томе дао је исцрпне и јасне разлоге, па се тврдња ове жалбе о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка к) указује као неоснована.

Све жалбе приговарају правилности чињеничне основе побијане пресуде, а жалба браниоца оптуженог М.А. и њеној потпуности. Жалба тужиоца неосновано инсистира на погрешној оцјени изведених доказа на којима покушава да изгради правну оцјену дјела из оптужнице умјесто оне коју суд прихвата у својој пресуди. Сви ти приговори лишени су реалне основе и остају у сфери претпоставки. Овдје се ради о тврдњи жалбе о ангажовању О.К. и Н.К. у преузимању опојне материје од М.А., свједочењу В.Л. о разговору А. и М.К. о преузимању робе и скутеру са кога нису скинути никакви трагови, нити је доведен материјалним доказима у везу са О.К.. Сама конструкција учешћа више лица у промету опојне дроге заиста није конкретизована ни једним материјалним доказом, а искази свједока су уопштени и не пружају сами за себе нити у међусобној вези подлогу за закључивање које жалба изводи. О свему томе пресуда је дала јасне, разумљиве и прихватљиве разлоге које у свему прихвата и овај суд па на њих упућује и жалиоца.

Што се тиче приговора друге двије жалбе ни они нису засновани на реалној основи да би могли довести до другачије чињеничне подлоге пресуде која се жалбама напада. Код оптуженог Н.К. пронађена је опојна материја која по својим карактеристикама и количини несумњиво упућује на то да је држана ради продаје. Ово суд цијени правилно и изводи такав закључак када у његовим радњама налази да је дрогу неовлашћено држао ради продаје (количина и врста се и не доводе у сумњу). Што се тиче омогућавања уживања опојне дроге другом лицу за то му је послужио јасан и конзистентан исказ свједока Т.К., која је детаљно описала своју везу са оптуженим, коју ни он није спорио, као и врсту, вријеме, прилике и начин стављања на располагање за уживање опојне дроге од стране оптуженог.

У односу на оптуженог М.А. искази свједока Н.М. и Д.К. су толико детаљни када се изјашњавају у вези преузимања дроге, начина плаћања и исплаћених износа, да се основано од првостепеног суда прихватају као поуздани за утврђивање одлучних чињеница о продаји опојне дроге од стране

оптуженог. Зато се супротни приговори жалбе не могу прихватити као основани.

Пошто није починио битну повреду одредаба кривичног поступка, а све одлучне чињенице је утврдио правилно и потпуно првостепени суд је правилно примијенио кривични закон када је радње оптужених О.К. и М.А. правно оцијенио као кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1 КЗ РС, а оптуженог Н.К. као кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1 и омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 КЗ РС став 1 КЗ РС и за та кривична дјела их огласио кривим.

Овај суд је у вези са жалбеним приговорима испитао и одлуке о изреченим казнама па је нашао да су оне престрого одмјерене.

Приликом одмјеравања казне првостепени суд је пропустио да на страни оптуженог О.К. као олакшавајуће околности цијени чињеницу да је он дјелимично признао објективне радње извршења кривичног дјела и исказао кајање за то, његово слабо имовно стање и незапосленост (утврђено у личним подацима), а од отежавајућих околности погрешно цијенио да се ради о већој количини опојне дроге што се у конкретном случају с обзиром на врсту не може прихвати (држао 359,476 гр *Canabis sativa L.*, а количина продате није утврђена) и већем броју радњи извршења кривичног дјела (у два наврата продавао Р.В. и у више наврата Б.Ћ., а не утврђује се колико пута па се не може узимати бројност неодређених радњи на штету оптуженог), распрострањеност продаје дроге и одговорност оптуженог за такво стање није утврђена у поступку, штетност дроге за здравље је обиљежје кривичног дјела, без разлике да ли се продаје млађим или стријим лицима и сврха прописивања кривичног дјела, па се не може цијенити као отежавајућа околност.

Код оптуженог Н.К. правилно је неосуђиваност цијењена као олакшавајућа околност али су отежавајуће околности, осим почињена два кривична дјела, погрешно оцијењене. Држање дроге различитих врста дроге које спадају у забрањене супстанце ради продаје и омогућавање њеног уживања Т.К. јесу обиљежја кривичног дјела за која је оптужени оглашен кривим, па се не могу цијенити као отежавајућа околност, као и намјера стицања користи јер свако држање дроге ради продаје из овог кривичног дјела то обухвата. О нарушавању здравља већ је речено код оптуженог О.К. па се из истих разлога није могло цијенити ни код овог оптуженог.

У односу на оптуженог М.А. суд је правилно цијенио као отежавајуће околности ранију осуђиваност и бројност радњи извршења кривичног дјела али им је дао превелики значај при избору висине казне у односу на законом прописану мјеру казне затвора за ово кривично дјело. Због тога се првостепеном пресудом изречена казна указује престрого.

С обзиром на наведено у вези олакшавајућих и отежавајућих околности овај суд налази да је правилном оцјеном тих околности како је речено, оптуженим потребно изрећи казне затвора у краћем трајању, па је залагање жалбе тужиоца за строжим казнама неосновано, а жалби бранилаца оптужених и

оптуженог О.К. основано. Ради тога је преиначио побјигану пресуду у одлуци о казни и оптуженог О.К. осудио на казну затвора у трајању од двије године, оптуженог М.А. на казну затвора у трајању од двије године и шест мјесеци, док је оптуженом Н.К. за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207 став 3 у вези са ставом 1 КЗ РС утврдио казну затвора у трајању од двије године, а за кривично дјело омогућавање уживања опојних дрога из члана 208 став 1 КЗ РС казну затвора у трајању од једне године и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од двије године и шест мјесеци. Овај суд налази да су изречене казне права мјера казни којом ће се остварити законом прописана сврха кажњавања у сегменту специјалне и генералне превенције.

У вези са жалбеним приговорима суд је испитао и одлуку о мјерама безбједности одузимања предмета из члана 82 у вези са чланом 207 став 8 и члана 82 КЗ РС код оптуженог А. па је нашао да су правилно изречене. Суд је одузео предмете и материје које закон изричито захтијева, а код оптуженог А. предмете употријебљене за извршење кривичног дјела и о томе дао ваљане разлоге које прихвата и овај суд упућујући жалиоце на њих.

Суд је оптуженог Н.К. обавезао на плаћање трошкова кривичног поступка, непотребно у изреци наводећи њихову структуру. Ова обавеза оптуженог је правилно успостављена према суду, а не према његовом браниоцу, коме трошкове исплаћује суд који га је поставио, што се јасно види из тога да га суд обавезује да надокнади трошкове „браниоца“, а не браниоцу тако да су супротни жалбени приговори његовог браниоца неосновани.

Записничар
Наташа Божић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић